

1. Aluevalvontalaki 755/2000
2. Pääesikunnan päätös AK26427, 14.12.2014

ALUEVALVONTALAIN 12 § MUKAISTEN MERENPOHJAN TUTKIMUSTEN LUVITUS SEKÄ MITTAUS- JA TUTKIMUSAINESTOJEN TURVALLISUUSLUOKITTELU SUOMEN ALUEVESILLÄ

1 JOHDANTO

Puolustusvoimien operaatiokeskus Pääesikunnassa toimii aluevalvontalain (AVL) määräämänä lupaviranomaisena järjestelmälliseen merenmittaukseen. Maanpuolustuksellisista syistä eräissä tapauksissa merenmittaustieto turvallisuusluokitellaan JulKL 24.1 § 10k:n perusteella.

Tässä päätöksessä kuvataan periaatteet, joilla lupaviranomainen turvallisuusluokitaa merenmittaustietoa ja ohjaa lupaviranomaisen toimintaa. Lupapäätökset käsitellään tapauskohtaisesti, ja päätös voi olla poikkeava tästä asiakirjasta, mikäli kokonaisarvio niin edellyttää.

Tämä päätös kumoaa Pääesikunnan operatiivisen osaston (PEOPOS) päätöksen AK26427 14.12.2014.

2 LUVANVARAISUUS

Merenmittaustiedon järjestelmällinen kerääminen ja hallussapito Suomen aluevesiltä on luvanvaraista. Merenmittauslupaa ei tarvita sisävesille.

Lupaviranomainen katsoo, että aluevalvontalain 12 § "järjestelmällinen merenmittaus" tarkoittaa tekniikkaan katsomatta kaikkea merenmittausta, jolla voidaan kartoittaa ja kerätä tietoa merenpohjan topografiasta tai koostumuksesta. Esimerkkeinä merenmittaustekniikoista ovat viisto- ja monikeilaus, laserkeilaus ja tankoharaus. Myös pienveneissä käytettävät plotterit (luotaimet) voivat muodostaa luvanvaraista aineistoa. Merenmittaustietojen päivittäminen järjestelmällisesti muun muassa pilvitietokantoihin tai verkkopalveluihin on aina luvanvaraista.

Alle 0,5km² mittauksiin aluemerellä riittää ilmoitus valvovalle viranomaiselle, joka on Merivoimien esikunnan merioperaatiokeskus. Menettely

ei kuitenkaan koske Ahvenanmaan maakunnan aluetta ja suoja-alueita, joilla vaaditaan aina lupa. Mikäli näitä 0,5km² alueita yhdistellään, muuttuvat ne luvanvaraisiksi.

Aluevalvontalain 15 § perusteella viranomaisen voi virkatehtävien hoitamiseksi suorittaa merenmittausta ilmoittamalla siitä lupaviranomaiselle. Lupaviranomainen katsoo, että myös virkatyönä tehdyt mittaukset on tarpeellista turvallisuusluokitaa liitteen 1 mukaisesti, kuten muukin merenmittaustieto. Viranomaisen vastaa, että turvallisuusluokan omaavia aineistoja käsitellään julkisuuslain velvoittamalla tavalla.

3 TURVALLISUUSLUOKITTELU

Lupaviranomainen arvioi tapauskohtaisesti lupapäätöksellä kerättävän aineiston laadun. Aineiston merkitys maanpuolustuksen edun kannalta on riippuvainen käytetystä tekniikasta, tiedon tarkkuudesta ja alueellisesta sijainnista sekä laajuudesta. Tämä koskee myös aluevalvontalain 15 § mukaan suoritettavia tutkimuksia.

Lupaviranomainen on tehnyt joitain poikkeuksia turvallisuusluokitteluun, vaikka alueet olisivat laajoja. Kauppamerenkulun luotsattavien väylien merenmittaustieto on aina julkista pois lukien suoja-alueet. Kauppamerenkulun luotsattavien väylien aineistoja voidaan vapaasti luovuttaa ja julkaista. Tästä huolimatta mittaus on luvanvaraista.

Turvallisuusluokittelua voidaan joissain tapauksissa laskea heikentämällä aineiston tarkkuutta.

4 LUPAPÄÄTÖS

Lupaviranomainen valmistele lupapäätöksen kuultuaan Merivoimien esikuntaa. Lupapäätös sisältää lupanumeron, voimassaolon, mahdolliset ilmoittautumisvelvoitteet liittyen mittauksiin sekä mahdollisen aineiston turvallisuusluokan. Lupaviranomaisella on lakiin perustuva oikeus tarkastaa mitattu aineisto niin halutessaan. Lupapäätöksessä voi olla myös ohjeita ja vaatimuksia turvallisuusluokkiin liittyen.

Lupapäätöksen käsittelyaikaan vaikuttaa hakemuksen laajuus ja tutkimusalue. Lähtökohtaisesti luparatkaisu valmistuu alle kuukaudessa, mutta erityisen laajoissa tai monimutkaisissa tapauksissa päätöksen valmistelu voi kestää kauemmin.

Lupapäätökseen tyytymätön voi vaatia oikaisua päätökseen siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

5 TURVALLISUUSLUOKITELLUN AINEISTON KÄSITTELY JA HALLUSSAPITO

Lupaviranomainen ei myönnä lupaa puolustusvoimien salassa pidettävän aineiston muodostamiseen, hallussapitoon tai luovutukseen, ellei lupahakijalla ole asianmukaista tarvetta aineistolle ja kykyä käsitellä sitä turvallisuusluokan mukaisesti oikein.

Turvallisuusluokka IV 'käyttö rajoitettu' aineistojen osalta, Pääesikunta tai Merivoimien esikunta valmistelee ja hyväksyy turvallisuussitoumuksen kotimaisen mittaajan ja aineistojen käsittelijän kanssa. TL IV mittauksiin voidaan myöntää lupa, mikäli ne ovat tarpeellisia muun muassa YVA -menettelyjen (ympäristövaikutusten arviointi) tai muuhun rakentamiseen ja yhteiskunnalle hyödyllisiin projekteihin.

Turvallisuusluokka III 'luottamuksellinen' ja II 'salainen' kuuluvien aineistojen käsittely edellyttää yritysturvallisuustodistusta ja/tai turvallisuussopimusta Puolustusvoimien kanssa aineiston turvallisuusluokan mukaisesti. Ulkomaalaiselta toimijalta edellytetään Facility Security Clearance, jonka on myöntänyt oman kotivaltion kansallinen turvallisuusviranomainen. Tämän lisäksi Suomella tulee olla voimassa oleva turvallisuussopimus (General Security Agreement) kyseisen valtion kanssa.

Pääesikunnan valmiuspäällikkö
Lippueamiraali

Janne Huusko

Osastoupseeri
Kapteeni

Jaakko Rissanen

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

Liite 1, Pohjantutkimusaineistojen turvallisuusluokat merialueilla

JAKELU

TIEDOKSI